

Oikeusministeriö

Sisäministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vankeuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Yleistä

Oikeusministeriö on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vankeuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vankeuslakia, tutkintavankeuslakia, yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annettua lakia, valvotusta koevapaudesta annettua lakia, yhdistelmärangeaistuksen täytäntöönpanosta annettua lakia, mielenterveyslakia, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia ja lastensuojelulakia.

Esityksen keskeiset muutokset koskisivat ensinnäkin Rikosseuraamuslaitoksen toimivaltaa rajoittaa täytäntöönpanoa vakavissa yhteiskunnallisissa häiriötilanteissa. Toiseksi muutokset koskisivat Rikosseuraamuslaitoksen valtuuksia valvoa vankeja. Kolmanneksi uudistettaisiin vankien poistumislupia koskeva sääntely siten, että säännöksissä huomioitaisiin nykyistä paremmin poistumislupaan liittyvät turvallisuusseikat. Neljänneksi säädettäisiin nykyistä tarkemmin vankiloiden tehostetun valvonnan osastoista ja sopimusosastoista sekä vangin sijoittamisesta ulkopuoliseen laitokseen. Lisäksi esitykseen sisältyy yksittäisiä muutosehdotuksia muun muassa vapautuvan vangin kuljettamisesta tahdosta riippumattomaan hoitoon.

Sisäministeriön lausunto asiassa

Sisäministeriö pitää hallituksen esityksen luonnoksessa esitettyjä muutoksia ja tavoitteita kannatettavina.

Sisäministeriö kiinnittää huomiota siihen, että tutkintavankeuslakiin tehtävillä muutoksilla on osalla jossain määrin poliisitoimintaan kohdistuvia vaikutuksia. Esityksen mukaan tutkintavankeuslain 1 luvun 2 §:ään lisättäisiin vankeuslain 21 luvun 1 §:ää vastaava uusi momentti vapautuvan tutkintavangin kuljettamisesta tahdosta riippumattomaan hoitoon vapautumisen jälkeen. Säännös vastaisi pääosin vankeuslakiin ehdotettua. Erona olisi kuitenkin se, että tietyissä tilanteissa tutkintavanki voi olla vapauttamisen aikaan poliisin säilytettävänä. Tällöin poliisi avustaisi kuljetuksen järjestämisestä. Ehdotus vaikuttaa käytännön toiminnan kannalta kannatettavalta ja vaikutus poliisin työmäärään on sisäministeriön arvion mukaan verrattain vähäinen. Tapauksia voidaan olettaa vuositasolla olevan vähäinen määrä. Esityksen mukaan säännös eroaisi vankeuslakiin ehdotetusta siten, että siinä mahdollistettaisiin vapautuvan tutkintavangin pitäminen vapautensa menettäneenä kuljetuksen alkamiseen saakka, kuitenkin enintään kuusi tuntia. Säännös antaisi täten viranomaisille aikaa huolehtia

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

jatkohoitopaikan järjestämisestä ja sen edellyttämistä kuljetusjärjestelyistä myös sellaisessa tilanteessa, jossa tutkintavanki vapautuu tuomioistuimen päätöksellä välittömästi. Tällaisessa tilanteessa jatkohoidon edellyttämiä järjestelyjä ei ole voitu ennakoita, vaan niitä voidaan alkaa järjestelemään vasta tuomioistuimen ratkaisun jälkeen. Sisäministeriö pitää ehdotusta kannatettavana myös tältä osin ja toteaa säännöksen mahdollistavan turvallisten kuljetusjärjestelyjen toteuttamisen.

Tutkintavankeuslain 3 luvun 2 a §:n sopimusosastoa koskevia säännöksiä muutettaisiin vastaavalla tavalla kuin vankeuslain 5 luvun 4 §:ää. Tutkintavangin sijoittamisen sopimusosastolle voisi kuitenkin estää se, jos hänelle on määrätty pakkokeinolaissa tarkoitettuja yhteydenpitorajoituksia. Sisäministeriö pitää ehdotettua kirjausta kannatettavana. Yhteydenpidon rajoittamisen turvaamisella suojataan esitutkintaprosessia ja esitutkinnassa olevan asian selvittämistä.

Tutkintavankeuslain 3 luvun 5 §:ään on ehdotettu tehtäväksi vankeuslain 7 luvun 6 §:ää vastaavat muutokset ulkoilun epäämisen edellytyksiin. Ulkoilun epääminen olisi lisäksi mahdollista tutkintavankeuden tarkoituksen turvaamiseksi, mitä sisäministeriö pitää kannatettavana samoin kuin muita esitutkintaa turvaavia kirjauksia esityksessä. Esitutkinnan lopputulos sekä asianomistajan oikeudet voivat vaarantua, mikäli esitutkintaa ei kyetä turvaamaan tutkintavankeuden aikana.

Sisäministeriöllä ei ole muuta lausuttavaa.

Poliisijohtaja

Stefan Gerkman

Poliisitarkastaja

Arto Hietanen

Jakelu

Oikeusministeriö

VN/30248/2024-SM-48

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: